

U.G. 6th Semester Examination - 2021**SANSKRIT****Course Code: BSNSCCHT602****Course Title: Poetics and Literary Criticism**

Full Marks : 40

Time : 2 Hours

*The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.*

1. दशप्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च समाधेयाः :
1×10=10
- 'साहित्यम्' इत्यस्य का व्युत्पत्तिः?
 - कस्मिन् पुराणे काव्यतत्त्वस्य उपादानोऽस्ति?
 - केनोक्तम्—'सौन्दर्यमेव अलंकारः'?
 - काव्यालंकारसूत्रवृत्ति-ग्रन्थस्य वृत्तिपदेन किं बोध्यते?
 - किं प्रतिपादयितुं वामनेन उक्तम्—'प्रीतिकीर्ति...'?
 - कुलकं किम्?
 - दण्डिणः स्थितिकालः कः?
 - काव्यादर्शानुसारं गद्यलक्षणम् किम्?
 - अवस्थाः कतिविधाः?

- विन्दुना सह कस्य संयोगात् प्रतिसुखसन्धि निष्पद्यते?
 - गङ्गादास-प्रणीतस्य छन्दोग्रन्थस्य नाम किम्?
 - उपेन्द्रवज्रायाः संज्ञा प्रदेया।
 - रूपकालंकारस्य लक्षणं किम्?
 - कः वक्रोक्तिजीवित-कर्ता?
 - 'न हि रसादृते कश्चिदर्थः प्रवर्तते'—इत्यस्य वक्ता कः?
2. अधोलिखितेषु पञ्चप्रश्नाः सरलसुरगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेयाः :
2×5=10
- कः आसीत् काव्यपुरुषः? स कतिसंख्यकान् शिष्यान् उपदिष्टवान्?
 - वामनानुसारं काव्यलक्षणं किम्?
 - गद्यभेदविषये काव्यादर्शकारस्य मतं किम्?
 - वामन-मतमनुसृत्य कवित्व-बीज-स्वरूपम् उपस्थापयत।
 - विष्कम्भकस्य लक्षणं देयम्।
 - उपमायाः परिभाषां प्रदाय तस्या भेदान् लिखत।
 - यतेः स्वरूपः प्रस्फुटनीयः?
 - शब्दलंकारस्य तात्पर्यं किम्?

3. निम्नलिखितेषु द्वयोः संस्कृतभाषया उत्तरं लेखनीयम् :

5×2=10

- i) 'अल्पमात्रं समुद्दिष्टं बहुधा यत् विसर्पति'—संप्रसङ्गव्याख्या करणीया।
- ii) कस्यचित् एकस्य सलक्षणं सोदाहरणं व्याख्या कार्या— सन्देहः, दीपकः, अपहृतिः।
- iii) कस्यचित् एकस्य सलक्षणं सोदाहरणं व्याख्या कर्तव्या— मालिनी, मन्दाक्रान्ता, स्रग्धरा।

4. निम्नलिखितेषु कस्यचिदेकस्य उत्तरं प्रदेयम् : 10×1=10

- i) काव्यादर्शस्य काव्यलक्षणं यथायथं व्याख्यायताम्।
- ii) संस्कृत छन्दोशास्त्रस्य उद्भव-विकाश-विषये एका नातिदीर्घालोचना करणीया।
- iii) काव्य-हेतु-विषये संस्कृतालंकारिकाणां मतानि संक्षिप्ततया उपस्थापनीयानि।